

Εκπαιδευτήριο ΤΟ ΠΑΓΚΡΗΤΙΟΝ - ΓΥΜΝΑΣΙΟ

Το παρασκήνιο της Ιστορίας:
Επαναστατικές οργανώσεις και
πολιτικές δολοφονίες
στη νεότερη ελληνική ιστορία

Ανάπτυπο από τον τόμο
«ΣΥΝΘΕΤΙΚΕΣ ΕΡΓΑΣΙΕΣ, ΣΤ', 2011-2012»

Τα μέλη της ομάδας:

Κατερίνα Γεωργαντά,
Ιωάννα Δελεμήση,
Αλεξάνδρα Τσακίρη,
Στέλιος Καζάνης,
Μενέλαος Κουτεντάκης,
Χρήστος Πανταλός

Υπεύθυνη καθηγήτρια: Δέσποινα Ασκιανάκη

Ιούνιος 2012

Το παρασκήνιο της Ιστορίας: Επαναστατικές οργανώσεις και πολιτικές δολοφονίες στη νεότερη ελληνική ιστορία

Η Φιλική Εταιρεία

Το σπίτι στην Οδησό όπου ιδρύθηκε η Εταιρεία

Η **Φιλική Εταιρεία** ήταν μια μυστική, επαναστατική οργάνωση που ιδρύθηκε στις 14 Σεπτεμβρίου 1814 στην Οδησό της Ρωσίας, το σπουδαιότερο εμπορικό κέντρο της Νότιας Ρωσίας. Πρωτεργάτες της ήταν ο Νικόλαος Σκουφάς, ο Αθανάσιος Τσακάλωφ και ο Εμμανουήλ Ξάνθος. Ήταν και οι τρεις έμποροι που ζούσαν έξω από την Ελλάδα, αλλά πονούσαν για την άθλια κατάσταση στην οποία είχε περιπέσει η πατρίδα τους την εποχή της σκλαβιάς. Τέταρτο μέλος της μυήθηκε ο Αντώνιος Κομιζόπουλος, ενώ από τα πρώτα μέλη που μυήθηκαν ήταν και ο Παναγιώτης Αναγνωστόπουλος, ο οποίος κατά ορισμένες πηγές ήταν συνιδρυτής.

<p>Ο Νικόλαος Σκουφάς (1778-1818) ήταν μικροέμπορος. Δεν περισιώθηκε το αληθινό όνομά του. Είχε στην Άρτα μικρό εμπορικό κατάστημα, όπου έραβε σκούφους, από όπου και το όνομά του. Γεννήθηκε στην Άρτα και πέθανε αιφνιδίως στην Κωνσταντινούπολη, αφήνοντας τεράστιο κενό στη δράση της Εταιρείας, καθώς ήταν «άνθρωπος με πολύ ευαισθησία και πατριωτισμό», η ψυχή ουσιαστικά της Εταιρείας.</p>	
<p>Ο Εμμανουήλ Ξάνθος (1772-1852) γεννήθηκε στην Πάτμο και πέθανε στην Αθήνα. Ήταν ο μόνος ο οποίος έγραψε Απομνημονεύματα (1845). Αυτός, το 1819, πρότεινε την αρχηγία της Φιλικής Εταιρείας στον Ι. Καποδίστρια, αλλά εκείνος αρνήθηκε και τότε απευθύνθηκε στον Αλέξανδρο Υψηλάντη. Το 1827 ο Ξάνθος εγκατέλειψε την Ελλάδα και εγκαταστάθηκε στο Βουκουρέστι. Δυστυχισμένος και μόνος, πέθανε το 1852, γλιστρώντας από τα σκαλιά της Βουλής. Κηδεύτηκε με τιμές στρατηγού.</p>	
<p>Ο Αθανάσιος Τσακάλωφ (1788 - 1851) γεννήθηκε στα Γιάννενα και υπήρξε ο νεότερος των πρωτεργατών. Για να γλιτώσει από τον Αλή Πασά διέφυγε στη Μόσχα. Το 1813 συνδέθηκε φιλικά με τους Ξάνθο και Σκουφά στην Οδησό και ίδρυσαν τη Φιλική Εταιρεία. Όταν ξέσπασε η Επανάσταση, διορίστηκε από τον Υψηλάντη υπασπιστής του Ιερού Λόχου και τραυματίστηκε στη μάχη στο Δραγατσάνι. Αργότερα, επί Καποδίστρια, υπηρέτησε ως υπάλληλος του Γενικού Φροντιστηρίου. Μετά τη δολοφονία του Καποδίστρια εγκαταστάθηκε στη Μόσχα, όπου και πέθανε.</p>	

Ο σκοπός της Εταιρείας ήταν εξαρχής η απελευθέρωση του έθνους. Τα πρώτα χρόνια η οργάνωση συνάντησε δυσκολίες στη στελέχωσή της και τα μέλη της δεν υπερέβαιναν τα τριάντα. Όμως, το 1818 οι Φιλικοί άρχισαν να επισκέπτονται τις ελληνικές κοινότητες, με αποτέλεσμα να αρχίσουν να αυξάνονται οι μνημένοι. Το 1819 μνήθηκαν στη Φιλική Εταιρεία οι περισσότεροι πρόκριτοι της Πελοποννήσου και των νησιών του Αιγαίου και αρκετοί σπλαρηγοί. Τον επόμενο χρόνο τα μέλη της ξεπερνούσαν τις 3.000. Αυτή η επιτυχής πορεία της Φιλικής Εταιρείας οφείλεται σε μεγάλο ποσοστό στο γεγονός ότι άφηναν να εννοείται ότι πίσω από την Εταιρεία βρισκόταν μια μεγάλη δύναμη που ήθελε την απελευθέρωση των Ελλήνων. Πολλοί πίστεψαν ότι η δύναμη αυτή ήταν η Ρωσία.

Οι Φιλικοί δεν ήταν όλοι ίσοι. Όλα τα μέλη της Εταιρείας χωρίζονταν στους εξής επτά βαθμούς: 1) αδερφοποιητοί ή βλάμηδες, 2) συστημένοι, 3) ιερείς, 4) ποιμένες, 5) αρχιποιμένες, 6) αφιερωμένοι και 7) αρχηγοί αφιερωμένων. Οι εντελώς αγράμματοι έμπαιναν στην Εταιρεία με τον βαθμό του αδερφοποιητού. Η μύηση γινόταν κρυφά και έπαιρνε τη μορφή ιεροτελεστίας, καθώς γινόταν νύχτα στο φως ενός μικρού κίτρινου κεριού που κρατούσε το άτομο το οποίο ήταν έτοιμο να μνηθεί. Εκεί στο μισοσκόταδο ηχούσε ρυθμικά και επίσημα η φωνή του Φιλικού, που έλεγε ανάμεσα στ' άλλα: «Αν δεν αισθάνεσαι αρκετή δύναμη στον εαυτό σου, είναι ακόμη καιρός να μεταμεληθείς. Από το δεσμό που δεσμεύεις τον εαυτό σου μόνο ο θάνατος μπορεί να σε λυτρώσει. Ύστερα από λίγο κάθε μεταμέλειά σου θα είναι ασυγχώρητη...».

«Ορκίζομαι εις το όνομα της αληθείας και της δικαιοσύνης...»

Ο Φιλικός που μούσε κάποιον του έδινε ένα άγραφο φύλλο χαρτί με χαραγμένο πάνω του ένα σταυρό κι αμέσως μετά πρόφερε τρεις φορές τα παρακάτω λόγια, που ήταν μέρος του όρκου της Φιλικής Εταιρείας: «Ορκίζομαι στο όνομα της αλήθειας και της δικαιοσύνης μπροστά στο Υπέρτατο Ον να φυλάξω (θυσιάζοντας και την ίδια μου τη ζωή, με την υπομονή των πιο σκληρών βασανιστηρίων) μυστική, σε όλη την έκταση, τη δύναμη της ελευθερίας του μυστηρίου που πρόκειται να μου εξηγηθεί κι ότι θ' αποκριθώ την αλήθεια σε ό,τι ερωτηθώ». Αφού γινόταν αυτό, ο κατηχητής πλησίαζε τον υποψήφιο στον ιερέα και τον ρωτούσε: «Είναι αληθινά, αδελφέ, αυτά που μου επανέλαβες τρεις φορές;». «Είναι και θα είναι αληθινά και για την ασφάλειά τους ορκίζομαι στο Ευαγγέλιο», απαντούσε ο υποψήφιος. Στη συνέχεια έπρεπε να ορκιστεί στο ευαγγέλιο και έπειτα του γνωστοποιούνταν τα απαραίτητα συνθηματικά σημάδια (συνθηματικές φράσεις και συνθηματικό αλφάβητο).

Ειδικότερα, οι Φιλικοί χρησιμοποιούσαν τα γνωστά γράμματα του αλφαβήτου, αλλά με φωνητική αξία διαφορετική. Παραδείγματος χάριν, αντί για τα α, β, γ, έγραφαν αντίστοιχα η, ζ, ψ. Επίσης, για τα κύρια ονόματα στελεχών της Εταιρείας είχαν γράμματα συνθηματικά, π.χ. για τον Τσακάλωφ Α.Β., για τον Σκουφά Α.Γ., για τον Ξάνθο Α.Ζ. κ.λπ. Άλλες συνθηματικές λέξεις ήταν η Εταιρεία που είχε το συνθηματικό όνομα «ναός», ο Αλέξανδρος Υψηλάντης ονομαζόταν «Καλός», ο Καποδίστριας «Ευεργετικός», ενώ ο Παπαφλέσσας «Αρμόδιος». Ακόμη το «αγκάθι» σήμαινε γι' αυτούς εχθρός, το «άνθος» ήταν ο φίλος, τα «δένδρα» τα τουφέκια, ο «Κύκλωψ» ήταν ο κατάσκοπος, ο «τραγουδιστής» το κανόνι και τα «σύννεφα» ήταν τα μέλη της Εταιρείας.

Πολλά ήταν, λοιπόν, τα μέτρα προστασίας που έπαιρναν για να μην ανακαλύψουν οι Οθωμανοί την ύπαρξη της Εταιρείας. Εκεί που υπήρχε η μεγαλύτερη μυστικότητα ήταν στην ηγεσία, δηλαδή στην Ανώτατη Αρχή της Φιλικής Εταιρείας. Κανένας δεν ήξερε ποιος κρυβόταν πίσω από αυτήν, ούτε και πού είχε την έδρα της. Οι γραπτές οδηγίες που προέρχονταν από αυτήν δεν είχαν ούτε υπογραφή, ούτε τόπο προορισμού, αλλά μόνο το

συνθηματικό αρχικό του μέλους στο οποίο προοριζόταν η οδηγία. Όλα τα μέλη της Φιλικής Εταιρείας ήταν υποχρεωμένα να εκτελούν χωρίς αντίρρηση τις διαταγές της λεγόμενης «Αόρατης Ανώτατης Αρχής». Γνώριζαν καλά, άλλωστε, πως εκείνος που θα δοκίμαζε να αποκαλύψει το μυστικό θα έβαζε σε κίνδυνο τη ζωή του, αφού στην ιστορία της Φιλικής Εταιρείας έχουμε και περιπτώσεις που οι προδότες τιμωρήθηκαν με θάνατο. Αρκετοί βέβαια ήταν αυτοί που πίστευαν ότι πίσω από την Αόρατη Αρχή κρυβόταν ο Ιωάννης Καποδίστριας ή ακόμη και ο ίδιος ο τσάρος. Στην πραγματικότητα οι πρωτεργάτες της Εταιρείας είχαν όντως απευθυνθεί στον Ιωάννη Καποδίστρια, που ήταν τότε υπουργός εξωτερικών της Ρωσίας. Όμως εκείνος, επειδή γνώριζε την εχθρική διάθεση των ευρωπαϊκών δυνάμεων απέναντι στα επαναστατικά κινήματα, αρνήθηκε. Στη συνέχεια, απευθύνθηκαν στον Αλέξανδρο Υψηλάντη, ο οποίος δέχτηκε με ενθουσιασμό κι έγινε ο γενικός αρχηγός της Φιλικής Εταιρείας.

Το έμβλημα της Φιλικής Εταιρείας

Μπορεί η μάχη στο Δραγατσάνι, τον Ιούνιο του 1821, να οδήγησε στη σφαγή των νέων του Ιερού Λόχου και στη συντριβή του κινήματος στις Παραδουνάβιες Ηγεμονίες, αλλά αποτέλεσε τον ιδανικό αντιπερισπασμό για να κηρυχθεί η Επανάσταση στην Πελοπόννησο. Αυτή ήταν η αρχή του αγώνα που μετά από χρόνια σκληρών μαχών ανάγκασε τις μεγάλες δυνάμεις να στρέψουν τα μάτια προς την Ελλάδα και να έρθει η απελευθέρωση. Η Φιλική Εταιρεία για περίπου επτά χρόνια ανέτρεψε την ηττοπάθεια, οργάνωσε και εκπαίδευσε τον κόσμο, συγκέντρωσε χρήματα και προετοίμασε τον ένοπλο αγώνα. Η ύπαρξη και η δράση της αποδεικνύει ότι πολλές φορές το αδύνατο μπορεί να γίνει πραγματικότητα. Η Φιλική Εταιρεία πέτυχε το σκοπό της, γιατί είχε όραμα και ιδανικά. Τα μέλη της δεν ήταν προσωπικότητες που δρούσαν για τον εαυτό τους, ούτε είχαν στο μυαλό τους δόξα και τιμές. Όλοι μαζί μέσα απ' την καρδιά τους ήταν μια ομάδα και μια ιδέα.

Η δολοφονία του Ιωάννη Καποδίστρια

Ο Ιωάννης Καποδίστριας γεννήθηκε στην Κέρκυρα το 1776. Ο πατέρας του καταγόταν από οικογένεια ευγενών, καθώς ένας από τους πρόγονούς

του είχε λάβει τον τίτλο του Κόμη. Ο νεαρός Ιωάννης σπούδασε ιατρική, φιλοσοφία και νομικά στο Πανεπιστήμιο της Πάντοβας της Ιταλίας, άσκησε το επάγγελμα του γιατρού για λίγο και στη συνέχεια εισήλθε στη διπλωματική υπηρεσία της Ρωσίας, μετά από πρόσκληση του τσάρου Αλέξανδρου Α'. Μετά από διπλωματικές επιτυχίες, ο τσάρος τον έκρισε υπουργό Εξωτερικών της Ρωσικής Αυτοκρατορίας. Όμως, με την έναρξη της Ελληνικής Επανάστασης, υποχρεώθηκε να εγκαταλείψει το αξίωμά του, καθώς διαφώνησε με τον τσάρο, που καταδίκαζε κάθε επαναστατική κίνηση στην Ευρώπη. Το 1827 η Εθνοσυνέλευση της Τροιζήνας τον εξέλεξε πρώτο κυβερνήτη του νεοσύστατου ελληνικού κράτους και έφτασε στις 7 Ιανουαρίου 1828 στο Ναύπλιο, όπου έγινε δεκτός με ζητωκραυγές και ενθουσιώδεις εκδηλώσεις από τον λαό.

Ως κυβερνήτης της Ελλάδας, για να αντιμετωπίσει την τραγική κατάσταση της Ελλάδας εκείνα τα χρόνια, συγκέντρωσε στα χέρια του όλες τις εξουσίες, με αποτέλεσμα να δυσανεστηθούν οι ομάδες εκείνες που είχαν βλέψεις στην εξουσία. Κατά τη διάρκεια, λοιπόν, της διακυβέρνησής του παραμέρισε πολλούς από τους ηγέτες της ελληνικής επανάστασης, προεστούς και οπλαρχηγούς, και περιόρισε τα προνόμια και τις εξουσίες που είχαν παλαιότερα. Σιγά-σιγά δημιουργήθηκε μια ισχυρή αντιπολίτευση που ζητούσε σύνταγμα. Έγιναν μάλιστα και εξεγέρσεις (στην Ύδρα και στη Μάνη), τις οποίες ο Καποδίστριας αντιμετώπισε με βία. Όταν φυλάκισε τον Πετρόμπεη Μαυρομιχάλη, τον πιο ισχυρό άντρα της Μάνης, και αφαίρεσε από την οικογένεια Μαυρομιχάλη όλα τα αξιώματα που είχαν τα μέλη της, αυτοί αντέδρασαν και τον δολοφόνησαν στο Ναύπλιο.

Πολλοί έγραψαν για τον τραγικό θάνατό του. Μεταξύ αυτών είναι και ο **Ιταλός Τζεκκίνι**, γιατρός και στενός φίλος του Καποδίστρια, ο οποίος αναφέρει για την ημέρα της δολοφονίας: Την Κυριακή **9 Οκτωβρίου 1831** ο Καποδίστριας ξεκίνησε από το σπίτι του για να πάει στην εκκλησία του Αγίου Σπυρίδωνος με τα πόδια. Όταν πλησίασε στην εκκλησία, ο Καποδίστριας διέκρινε απέξω τον γιο, **Γιώργη**, και τον αδερφό, **Κωνσταντή**, του **Πετρόμπεη Μαυρομιχάλη**, και σταμάτησε για μια στιγμή, αλλά αμέσως εξακολούθησε το δρόμο του. Μέσα στην εκκλησία δεν ήσαν παρά 4-5 γυναίκες. Όταν ο Καποδίστριας έφθασε κοντά τους, οι δύο **Μαυρομιχαλαίοι** έβγαλαν το καπέλο τους. Ο Καποδίστριας έβγαλε κι αυτός το καπέλο του και χαιρέτησε πρώτα τον Γιώργη κι έπειτα γύρισε να χαιρετήσει και τον Κωνσταντή, αλλά την ίδια στιγμή ο Γιώργης τράβηξε το πιστόλι του και πυροβόλησε. Το πιστόλι όμως δεν πήρε φωτιά. Τράβηξε τότε ένα άλλο πιστόλι, πυροβόλησε και τον πλήγωσε στον δεξί κρόταφο. Η σφαίρα τον χτύπησε στο αριστερό μέρος το μετώπου. Συγχρόνως, την ίδια στιγμή, ο Κωνσταντής του κάρφωσε το μαχαίρι του στην κοιλιά. Αμέσως ο Καποδίστριας σωριάστηκε αναίσθητος καταγής. «Τόσο ήσαν ξαφνικά τα χτυπήματά τους, ώστε μπορεί κανείς να πιστέψει ότι ο κυβερνήτης δεν άκουσε ούτε τον ήχο της πιστολιάς, ούτε ένιωσε τον πόνο της μαχαϊριάς», λέει ο Τζεκκίνι, υποστηρίζοντας ότι ο θάνατος επήλθε

ακαριαίως.

Οι δύο ακόλουθοι του Καποδίστρια τράβηξαν αμέσως τα πιστόλια τους και πυροβόλησαν. Η τρίτη σφαίρα που έριξε κατά των δολοφόνων ο Κρητικός μονόχειρας σωματοφύλακας του Καποδίστρια διαπέρασε τον θώρακα του Κωνσταντή. Παρ' όλη τη βαριά λαβωματιά, ο Κωνσταντής τράπηκε σε φυγή, ενώ πλήθος λαού τον κυνηγούσε. Όταν ο λαός τον έφθασε, τον βρήκε καταγής να πλέει στο αίμα. Ο Γιώργης Μαυρομιχάλης κατέφυγε στη γαλλική πρεσβεία και παραδόθηκε στις αρχές ύστερα από την επιμονή του πλήθους που είχε συγκεντρωθεί και απειλούσε να κάψει το κτίριο. Τελικά καταδικάστηκε σε θάνατο και τουφεκίστηκε λίγες μέρες αργότερα.

Η δολοφονία του Καποδίστρια

Τη νύχτα της 10^{ης} Απριλίου 1831 ο νεκρός Καποδίστριας μεταφέρθηκε με ένα ρωσικό πολεμικό στην Κέρκυρα για να ταφεί. Διάφορες μελέτες που έγιναν αργότερα υποστηρίζουν ότι η δολοφονία του Καποδίστρια οργανώθηκε από ξένες δυνάμεις και συγκεκριμένα από τη Γαλλία και τη Μεγάλη Βρετανία. Πιθανόν να θεωρούσαν ότι ο Καποδίστριας ήταν όργανο της Ρωσίας και ότι ένα ισχυρό κράτος στην Ανατολική Μεσόγειο (αυτό προσπαθούσε να δημιουργήσει ο Καποδίστριας), το οποίο δεν θα μπορούσαν να ελέγχουν, δεν θα βοηθούσε τα σχέδιά τους.

Η δολοφονία του βασιλιά Γεωργίου Α'

Ο Γεώργιος Α' υπήρξε ο μακροβιότερος βασιλιάς της Ελλάδας, από το 1863 μέχρι το 1913. Ήταν ο δεύτερος κατά σειρά βασιλιάς της νεότερης Ελλάδας μετά τον Όθωνα. Μετά την υποχρεωτική εκδίωξη του Όθωνα από το θρόνο της Ελλάδας, έπρεπε να βρεθεί νέος ηγεμόνας για τη χώρα και αποφασίστηκε αυτός να είναι ο Γεώργιος.

Μπορεί η δολοφονία του Γεωργίου να πραγματοποιήθηκε στις 5 Μαρτίου 1913, όμως η πρώτη δολοφονική απόπειρα εναντίον του έγινε στις 14 Φεβρουαρίου του 1898. Η ήττα της

Ελλάδας στον ελληνοτουρκικό πόλεμο του 1897 (ένα χρόνο πριν) φαίνεται να είναι η αιτία της αποτυχημένης δολοφονικής απόπειρας, καθώς η ελληνική κοινωνία είχε δυσανεχθεί πολύ και έψαχνε τους υπαίτιους της ταπείνωσης.

Η απόπειρα δολοφονίας του Γεωργίου

Αυτή ήταν, λοιπόν, η κατάσταση στην Ελλάδα, όταν το απόγευμα της 14ης Φεβρουαρίου 1898 ο Γεώργιος Α' και η κόρη του, πριγκίπισσα Μαρία, επέστρεφαν στο παλάτι από τον περίπατό τους στο Παλαιό Φάληρο. Κοντά στη θέση Ανάλατος ρίχτηκαν κατά της βασιλικής άμαξας πυροβολισμοί, από τους οποίους τραυματίστηκε ελαφρά ένας συνοδός. Σαν από θαύμα γλίτωσε ο βασιλιάς. Η μία σφαίρα πέρασε ξυστά από το κεφάλι του και η άλλη πλήγωσε στο πόδι τον ενωμοτάρχη ακόλουθο Βασίλειο Νέρη. Οι δράστες της επίθεσης τράπηκαν σε φυγή, αλλά συνελήφθησαν την επόμενη μέρα. Ήταν ο δημοτικός υπάλληλος Γεώργιος Καρδίσης, που είχε πολεμήσει ως εθελοντής στην Κρήτη, και ο Ιωάννης Γεωργίου από τη Μακεδονία. Κανένας από τους δύο δεν είχε απασχολήσει στο παρελθόν τη Χωροφυλακή και υποστήριξαν ότι θέλησαν να σκοτώσουν τον βασιλιά γιατί ήταν ο αίτιος της ήττας στον πόλεμο. Αμέσως κυκλοφόρησαν φήμες ότι η απόπειρα ήταν σκηνοθετημένη για να κερδίσει ο βασιλιάς τη συμπάθεια του λαού. Οι δράστες καταδικάστηκαν σε θάνατο και εκτελέστηκαν στο Ναύπλιο. Αν και η απόφαση κρίθηκε πολύ αυστηρή, ο βασιλιάς δεν απένειμε χάρη στους δύο μελλοθάνατους, λόγω των φημών για σκηνοθετημένη απόπειρα.

Δεκαπέντε χρόνια αργότερα, στις 5 Μαρτίου 1913, κατά την ταραγμένη εποχή των Βαλκανικών πολέμων, ο Γεώργιος τελικά δολοφονήθηκε. Το μεσημέρι εκείνης της ημέρας, ο βασιλιάς, συνοδευόμενος από τον υπασπιστή του ταγματάρχη Φραγκούδη, κατέβηκε από το μέγαρο Χατζηλαζάρου, που χρησιμοποιούσε ως βασιλική κατοικία, στην αποβάθρα του Λευκού Πύργου στη Θεσσαλονίκη, προκειμένου να πραγματοποιήσει επίσκεψη στον Γερμανό ναύαρχο Γκόπφεν. Στη συμβολή με την οδό Βασιλίσσης Όλγας, τον περίμενε από ώρα ο Σερραίος Αλέξανδρος Σχινάς. Γύρω στις 3, είδε τον Γεώργιο και τον υπασπιστή του να περνούν, τους πλησίασε και από μικρή απόσταση πυροβόλησε τον βασιλιά μία φορά, ωστόσο η σφαίρα διαπέρασε την καρδιά. Αμέσως μετά επιχείρησε να πυροβολήσει και τον

Φραγκούδη, αλλά αυτός πρόλαβε να τον αφοπλίσει και να τον παραδώσει σε δύο Κρητικούς χωροφύλακες, που είχαν προστρέξει στο σημείο της δολοφονίας. Ο Γεώργιος μεταφέρθηκε στο ιατρείο του «Παπάφειου Ιδρύματος», αλλά οι γιατροί δεν μπόρεσαν να προσφέρουν καμιά βοήθεια, καθώς ήταν ήδη νεκρός.

Η δολοφονία του Γεωργίου Α΄

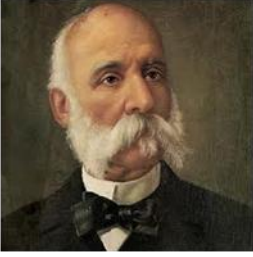
Ο Αλ. Σχινάς ήταν δάσκαλος, όμως ο διορισμός του ακυρώθηκε και εκείνος οικονομικά εξαθλιωμένος έψαχνε δουλειά, χωρίς αποτέλεσμα. Οι κακές συνθήκες που ζούσε και η πείνα τον είχαν κάνει φυματικό. Πολλά ήταν τα σενάρια για το ποιοι κρύβονταν πίσω από τον δολοφόνο και τους στόχους τους. Το βέβαιο είναι ότι η κατάσταση εκείνη την εποχή στα Βαλκάνια και στην Ευρώπη (παραμονές του Α΄ Παγκόσμιου πολέμου) ήταν ευαίσθητη.

Μάλιστα, ο ίδιος, αμέσως μόλις συνελήφθη, είπε στους αστυνομικούς πως «εάν δεν τον εσκότωνα, θα σκοτωνόταν από άλλους». Έξι βδομάδες μετά τη σύλληψή του και λίγο πριν οδηγηθεί στο δικαστήριο, ο Σχινάς έπεσε από το παράθυρο της χωροφυλακής, από το δωμάτιο ανάκρισής του. Οι φάκελοι της ανάκρισης καταστράφηκαν, όταν έπιασε φωτιά η καμπίνα του ατμόπλοιου, όπου φυλάσσονταν οι φάκελοι για να μεταφερθούν στον Πειραιά.

Ο Αλ. Σχινάς στο κελί του

Η δολοφονία του Θεόδωρου Δηλιγιάννη

Ο Θεόδωρος Δηλιγιάννης γεννήθηκε το 1824 και ήταν απόγονος της ιστορικής και αρχοντικής οικογενείας των Δελιγιανναίων. Διετέλεσε πρωθυπουργός της χώρας πέντε φορές και υπήρξε ο μεγάλος αντίπαλος του Χαρίλαου Τρικούπη. Υπήρξε πολύ δημοφιλής και ήταν πάντα προσηλωμένος στο Σύνταγμα. Επί πρωθυπουργίας του οι ελληνοτουρκικές σχέσεις βρίσκονταν στο χειρότερο δυνατό σημείο, λόγω του Κρητικού και του Μακεδονικού ζητήματος.

Το απόγευμα της 31ης Μαΐου 1905, ο Θεόδωρος Δηλιγιάννης πήρε το δρόμο για τη Βουλή για να παρακολουθήσει μια συνεδρίαση. Το αμάξι που τον μετέφερε σταμάτησε μπροστά στην είσοδο του Βουλευτηρίου, εκεί όπου βρίσκεται σήμερα το άγαλμα του Κολοκοτρώνη, και ο πρωθυπουργός ξεκίνησε να ανεβαίνει τη μαρμαρίνη σκάλα. Ενώ πλησίαζε στην είσοδο, ένας άγνωστος άνδρας, 35 περίπου χρονών, τον πλησίασε και αστραπιαία έβγαλε ένα μαχαίρι και το κάρφωσε στην κοιλιά του πρωθυπουργού. Οι χωροφύλακες της φρουράς της Βουλής συνέλαβαν αμέσως τον δολοφόνο, ο οποίος ονομαζόταν **Αντώνιος Γερακάρης** (τον φωνάζανε Κωσταγερακάρη). Αιτία της δολοφονίας ήταν τα αυστηρά μέτρα που είχε πάρει ο Δηλιγιάννης κατά των χαρτοπαικτικών λεσχών, με αποτέλεσμα να κλείσουν σχεδόν όλες το 1905. Ο δράστης, που ήταν μανιώδης χαρτοπαίκτης και συγχρόνως μπράβος σε λέσχη, δεν είχε στερηθεί μόνο την ψυχαγωγία του αλλά είχε χάσει και τη δουλειά του, όταν έκλεισε η χαρτοπαικτική λέσχη με τα μέτρα της κυβέρνησης. Ο Γερακάρης δικάστηκε από το Κακουργιοδικείο Αθηνών και του επιβλήθηκε η θανατική ποινή με αποκεφαλισμό.

Η δολοφονία του Δηλιγιάννη

Ο Θεόδωρος Δηλιγιάννης κηδεύτηκε την επόμενη μέρα με μεγάλες τιμές. Η καρδιά του φυλάσσεται στο ναό των Αγίων Ταξιαρχών στη γενέτειρά του, Λαγκάδια, ενώ ανδριάντας του έχει στηθεί στην είσοδο της παλιάς Βουλής.

Πρωτοσέλιδο της εποχής

Οι απόπειρες δολοφονίας του Ελευθέριου Βενιζέλου

Ο Ελευθέριος Βενιζέλος γεννήθηκε στην Κρήτη το 1864. Υπήρξε ένας από τους σημαντικότερους πολιτικούς της νεότερης Ελλάδας και διετέλεσε πολλές φορές πρωθυπουργός. Το τέλος της σταδιοδρομίας του σηματοδεύτηκε από την απόπειρα κατά της ζωής του, τον Ιούνιο του 1933. Αυτοεξορίστηκε στο Παρίσι, όπου πέθανε στις 18 Μαρτίου 1936. Πολλές ήταν οι απόπειρες δολοφονίας που δέχτηκε ο Ελευθέριος Βενιζέλος και συγκεκριμένα τέσσερις, ωστόσο καμιά από αυτές δεν ήταν επιτυχημένη.

Μία από τις πιο επικίνδυνες απόπειρες ήταν αυτή που έγινε μετά την υπογραφή της **συνθήκης των Σεβρών**. Ο **Ελευθέριος Βενιζέλος** θα επέστρεφε στις **30 Ιουλίου 1920** από τη Γαλλία στην Ελλάδα με το τρένο από τον σιδηροδρομικό σταθμό της Λυών. Εκεί, την ώρα της επιβίβασης, δυο απότακτοι αντιβενιζελικοί αξιωματικοί, ο **Γεώργιος Κυριάκης** και ο **Απόστολος Τσερέπης**, αποπειράθηκαν να τον δολοφονήσουν, πυροβολώντας τον από κοντινή απόσταση. Έριξαν πάνω από **10** σφαίρες συνολικά και ο **Βενιζέλος** τραυματίστηκε ελαφρά στον αριστερό ώμο και το χέρι. Η αποτυχία τους ήταν αποτέλεσμα της ψυχραιμίας του Βενιζέλου που άρχισε να τρέχει δεξιά–αριστερά και στη συνέχεια έπεσε πίσω από κάποιες αποσκευές. Ο **Ελευθέριος Βενιζέλος** νοσηλεύτηκε για μια μέρα σε γαλλικό νοσοκομείο και, όταν ανάρρωσε, παρουσιάστηκε ως μάρτυρας κατηγορίας στη δίκη των δύο δραστών. Στην κατάθεσή του άφησε υπαινιγμούς για συνωμοσία από τον εξόριστο **βασιλιά Κωνσταντίνο**. Οι δύο κατηγορούμενοι καταδικάστηκαν με πολλά χρόνια φυλάκισης σε γαλλικές φυλακές.

Η απόπειρα δολοφονίας κατά του Βενιζέλου στο Παρίσι

Στις 6 Ιουνίου 1933 ο Ελευθέριος Βενιζέλος δέχτηκε την τελευταία απόπειρα δολοφονίας. Εκείνο το βράδυ μαζί με τη σύζυγό του Έλενα γευμάτιζαν στο σπίτι της Πηνελόπης Δέλτα στην Κηφισιά. Εκείνες τις μέρες ακούγονταν συνεχώς φήμες ότι προετοιμαζόταν η δολοφονία του Βενιζέλου. Μάλιστα, όπως αναφέρει η Π. Δέλτα στα Ημερολόγιά της, συζήτησαν το θέμα αυτό και εκείνο το βράδυ. Ο ίδιος ο Βενιζέλος ψυχραιμότατος απαντούσε: «Αυτοί είναι οι κίνδυνοι του επαγγέλματος» και γελούσε αδιάφορος. Το ζευγάρι παρέμεινε εκεί ως τις 11 το βράδυ, οπότε πήραν το δρόμο της επιστροφής για την Αθήνα. Το ζεύγος Βενιζέλου επέβαινε σε ένα αυτοκίνητο «Πακάρ», ενώ ακολουθούσε ένα «Φορντ» με τους άνδρες ασφαλείας. Ξαφνικά ένα αυτοκίνητο με σβησμένα τα φώτα έκλεισε το δρόμο του αυτοκινήτου ασφαλείας του Βενιζέλου και ακούστηκαν πυροβολισμοί. Ένας από τους σωματοφύλακες χτυπήθηκε στο κεφάλι και πέθανε λίγο αργότερα. Αμέσως ξεκίνησαν οι πυροβολισμοί και κατά του αυτοκινήτου του Βενιζέλου. Έπεσαν γρήγορα να κρυφτούν και ο οδηγός πάτησε το γκάζι. Το κυνηγητό μαζί με πολλούς πυροβολισμούς κράτησε περίπου μισή ώρα, ώσπου το αυτοκίνητο του Βενιζέλου κατόρθωσε να ξεφύγει. Αμέσως πήγαν στο νοσοκομείο, καθώς η Έλενα Βενιζέλου είχε τραυματιστεί.

Πολλοί ήταν αυτοί που συνελήφθησαν γι' αυτή την απόπειρα δολοφονίας. Συνολικά 18 άτομα δικάστηκαν, μεταξύ αυτών και δύο υψηλόβαθμοι αστυνομικοί. Κατά τη διάρκεια της δίκης αποκαλύφτηκε ότι για την απόπειρα κατά του Βενιζέλου είχαν διατεθεί 2.000.000 δραχμές από άγνωστο χρηματοδότη. Η δίκη αυτή δεν τελείωσε ποτέ, αλλά αναβλήθηκε «επ' αόριστον».

Το αυτοκίνητο του Βενιζέλου κατά την τέταρτη απόπειρα δολοφονίας

Βιβλιογραφία

- Πολιτική Ιστορία της Νεωτέρας Ελλάδος, Σπ. Β. Μαркеζίνη, τόμος 1 και 2
- Ιστορία του Ελληνικού Έθνους, τόμοι ΙΒ, ΙΔ και ΙΕ
- Ιστορία της Νεωτέρας Ελλάδας, Κόκκινου, τόμος 3 και 4
- Ο αγώνας των Ελλήνων για την ανεξαρτησία, Douglas Dakin
- Τάσος Βουρνάς, Η Φιλική Εταιρεία, Αθήνα 1959
- Φιλική Εταιρεία, Α. Παράνομα ντοκουμέντα, Β. Απομνημονεύματα αγωνιστών
- www.venizelos-foundation.gr